

Valsts ieņēmumu
dienests

Informatīvais materiāls

Darījumu apliecinājošie dokumenti taksometru pakalpojumu nozarē

22.07.2022.

Saturs

Darījumu apliecinošie dokumenti taksometru pakalpojumu nozarē	1
1. Darījumu apliecinoša dokumenta izsniegšana	3
2. Darījumu apliecinošā dokumenta izmantošana grāmatvedībā	5

1. Darījumu apliecināšana dokumenta izsniegšana

Pasažieru komercpārvadājumus, t.sk. ja pakalpojums tiek pieprasīts, izmantojot tīmekļvietni vai mobilo lietotni (platformu), drīkst veikt ar:

- taksometru;
- vieglo automobili.

Pasažieru komercpārvadājumi ar taksometru

Pasažieru komercpārvadājumus ar taksometru veic ar autotransporta līdzekli, kas aprīkots ar taksometra pazīšanas zīmi, gaismas kontrolsignālu, taksometra skaitītāju un informāciju par pārvadātāju, autovadītāju un tarifiem.¹

Pārvadājumos ar taksometru autovadītājs, kas sniedz pasažieru komercpārvadājuma ar taksometru pakalpojumu pasažierim, pēc pārvadājumu pakalpojuma izpildes norēķinās ar pasažieri atbilstoši taksometra skaitītāja reģistrētajai braukšanas maksai vai kopējai maksai, ko veido braukšanas maksa un cenrādī noteiktā papildmaksa, un par sniegtajiem taksometra pakalpojumiem pasažierim izsniedz taksometra skaitītāja reģistrētu **darījumu apliecināšu dokumentu** (čeku).²

Kases čeks – darījumu apliecināšs dokuments pasažieru komercpārvadājumos ar taksometru.

Kases čekā norāda rekvizītus atbilstoši normatīvajos aktos par pasažieru komercpārvadājumiem ar taksometru noteiktajām prasībām³

Pasažieru komercpārvadājumi ar vieglo automobili

Pasažieru komercpārvadājumus ar vieglo automobili veic ar autotransporta līdzekli, kas aprīkots ar informāciju par **tīmekļvietnes vai mobilās lietotnes pakalpojuma sniedzēju**, pārvadātāju un autovadītāju.⁴

¹ Autopārvadājumu likuma 29. panta septītā daļa.

² Ministru kabineta 2019. gada 27. augusta noteikumu Nr.405 "Noteikumi par pasažieru komercpārvadājumiem ar taksometru" 79. punkts. Autopārvadājumu likuma 40. panta vienpadsmitās daļas 4. punkts. Ministru kabineta 2014. gada 11. februāra noteikumu Nr. 96 "Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība" 87. punkts.

³ Ministru kabineta 2019. gada 27. augusta noteikumu Nr.405 "Noteikumi par pasažieru komercpārvadājumiem ar taksometru" 70. punkts.

⁴ Autopārvadājumu likuma 29. panta astotā daļa.

DARĪJUMU APLIECINOŠIE DOKUMENTI

Pārvadājumos ar vieglo automobili autovadītājs braukšanas maksas aprēķinam lieto tīmekļvietni vai mobilo lietotni, kuras programma nodrošina iespēju aprēķināt braukšanas maksu un veikt samaksu tiešsaistē bezskaidras naudas norēķinus, kā arī brauciena beigās pasažierim, kam autovadītājs sniedz pasažieru komercpārvadājuma ar vieglo automobili pakalpojumu, uz tīmekļvietnē vai mobilajā lietotnē reģistrēto pasažiera elektroniskā pasta adresi nosūtīt **elektroniski sagatavotu rēķinu** un informāciju par saņemto komercpārvadājumu pakalpojumu.⁵

Konta izraksts – darījumu apliecinošs dokuments pasažieru komercpārvadājumos ar vieglo automobili, kas apliecina veikto samaksu par pārvadājumu tiešsaistē bezskaidrā naudā.

Autovadītājam nav jāizsniedz pasažierim, kam autovadītājs sniedz pasažieru komercpārvadājuma pakalpojumu, cits samaksu apliecinošs dokuments, jo šajā gadījumā **par darījumu apliecinošo dokumentu ir uzskatāms konta izraksts.**

⁵ Autopārvadājumu likuma 40. panta trīspadsmitās daļas 1. punkts un 35.² panta pirmās daļas 5. punkta "c" apakšpunkts.

2. Darījumu apliecinošā dokumenta izmantošana grāmatvedībā

Grāmatvedības reģistros izdara ierakstus, kas pamatoti ar **attaisnojuma dokumentu**.⁶

Attaisnojuma dokuments ir dokuments, kurš apliecina uzņēmuma saimnieciskā darījuma esību un kurā ietverti vismaz Grāmatvedības likuma 11. panta piektajā daļā minētie rekvizīti un informācija par saimniecisko darījumu⁷.

Attaisnojuma dokuments – kases čeks

Kases čeks ir dokuments, kas pamato samaksas veikšanu par darījumu⁸. Kases čeks uzskatāms par naudas izdevumus apliecinošu dokumentu, kas apliecina uzņēmuma darbiniekam izsniegtas skaidras vai bezskaidras naudas izlietojumu⁹.

Par ārēju **attaisnojuma dokumentu** var uzskatīt arī **kases čeku** (*ja tas sagatavots saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas reglamentē nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtību*), kas nesatur rekvizītu "paraksts", bet satur citus attaisnojuma dokumentam noteiktos rekvizītus un informāciju par saimniecisko darījumu, ja attiecīgajā dokumentā minētā saimnieciskā darījuma esību uzņēmuma vadītāja noteiktajā kārtībā apliecina dokumenta saņēmēja (uzņēmuma) par saimnieciskā darījuma veikšanu un attaisnojuma dokumentā sniegtās informācijas pareizību atbildīgā persona.¹⁰

Savukārt attaisnojuma dokumentam, ko sagatavo saistībā ar skaidras vai bezskaidras naudas avansa izlietojumu vai avansa norēķinu personas izdevumu atlīdzināšanai (avansa norēķins), pievieno attiecīgus naudas izdevumus apliecinošus dokumentus.

Saņemto **kases čeku**, kas sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtību, **var izmantot par naudas izdevumus apliecinošu dokumentu šādos gadījumos:**

- ja kases čeks satur visus attaisnojuma dokumentam nepieciešamos rekvizītus un informāciju;
- ja kases čekā nav visu attaisnojuma dokumentam nepieciešamo rekvizītu un informācijas, bet ir:

⁶ Grāmatvedības likuma 8. panta pirmā daļa.

⁷ Turpat, 11. panta pirmā daļa.

⁸ Ministru kabineta 2014. gada 11. februāra noteikumu Nr. 96 "Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība" 3. un 38. punkts.

⁹ Ministru kabineta 2021. gada 21. decembra noteikumu Nr. 877 "Grāmatvedības kārtošanas noteikumi" 37. punkts.

¹⁰ Grāmatvedības likuma 11. panta astotās daļas 5. punkts.

- kases čeka izsniedzēja noformēts attaisnojuma dokuments (piemēram, kvīts), kurā papildus Grāmatvedības likuma 11. panta piektajā daļā noteiktajiem rekvizītiem un informācijai norādīts arī kases čeka datums un numurs;
- uz kases čeka manuāli (ar roku) izdarīti papildu ieraksti ar kases čekā neietvertajiem attaisnojuma dokumentam nepieciešamajiem rekvizītiem un informāciju, kas apstiprināti ar kases čeka izsniedzēja vai saņēmēja parakstu.¹¹

Attaisnojuma dokumentam, ko sagatavo saistībā ar skaidras vai bezskaidras naudas avansa izlietojumu vai avansa norēķinu personas izdevumu atlīdzināšanai, kā naudas izdevumus apliecinošu dokumentu **var pievienot arī tādu kases čeku, kas uzskatāms par PVN rēķinu** atbilstoši PVN regulējošajiem normatīvajiem aktiem¹².

1. piemērs

Uzņēmuma saimnieciskās darbības nodrošināšanai uzņēmuma darbinieks izmantojis taksometra pakalpojumu. Pakalpojuma vērtība bez PVN ir mazāka par 30 eiro. Samaksa veikta skaidrā naudā. Par taksometra pakalpojumu izsniegtais kases čeks nesatur tādus rekvizītus kā pakalpojuma saņēmēja nosaukumu.

Šajā gadījumā kases čekā iztrūkstošie attaisnojuma dokumentam noteiktie obligātie rekvizīti ir ietverami attaisnojuma dokumentā (avansa norēķins), ko uzņēmums sagatavos darbinieka izdevumu atlīdzināšanai.

Uzņēmuma sagatavotais iekšējais attaisnojuma dokuments (**avansa norēķins**), kam pievienoti atbilstoši noformēti izdevumus apliecinošie dokumenti – **kases čeki**, ir uzskatāms par **attaisnojuma dokumentu**, saskaņā ar kuru uzņēmums var veikt ierakstus grāmatvedības reģistros un atzīt saimnieciskās darbības izmaksas.

Attaisnojuma dokuments – konta izraksts

Par ārēju **attaisnojuma dokumentu** var uzskatīt arī neapliecinātu uzņēmuma **konta izrakstu**, kas nesatur rekvizītu "paraksts", bet satur citus Grāmatvedības likuma 11. panta piektajā daļā attaisnojuma dokumentam noteiktos rekvizītus un informāciju par saimniecisko darījumu, ja attiecīgajā dokumentā minētā saimnieciskā darījuma esību uzņēmuma vadītāja noteiktajā kārtībā apliecina dokumenta saņēmēja (uzņēmuma) par saimnieciskā darījuma veikšanu un attaisnojuma dokumentā sniegtās informācijas pareizību atbildīgā persona¹³.

Konta izraksti, ja tie noformēti atbilstoši Grāmatvedības likumā noteiktām prasībām, ir izmantojami par attaisnojuma dokumentu, lai veiktu ierakstus grāmatvedības reģistros.

¹¹ Ministru kabineta 2021. gada 21. decembra noteikumu Nr. 877 "Grāmatvedības kārtošanas noteikumi" 37. punkts.

¹² Turpat, 38.1.apakšpunkts.

¹³ Grāmatvedības likuma 11. panta astotās daļas 4. punkts.

2. piemērs

Uzņēmums norēķiniem par taksometra pakalpojumu izmantojis mobilo lietotni, kura nodrošina klientam, t.i. personai, kurai tā sniedz pasažieru komercpārvadājuma pakalpojumu, iespēju norēķināties tiešsaistē, izmantojot internetbanku.

Minētajā situācijā attaisnojuma dokuments, uz kā pamata var veikt ierakstus grāmatvedības reģistros, var būt uzņēmuma konta izraksts, kas satur atbildīgās personas apliecinājumu par saimnieciskā darījuma esību un sniegtās informācijas pareizību.

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 06.07.2022.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 22.07.2022.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt [Elektroniskās deklarēšanas sistēmas](#) sadaļā "Sarakste ar VID".